

Entendre els Tres Yanas

Imatge: Guru Dorjé Drolö

Benvolguts amics de prop i de lluny,

Com sempre, espero que aquest missatge us trobi bé, sans i feliços. Avui és el dia de Guru Rimpoché, l'aniversari de Guru Dorjé Drolö, el Guru de la Ira Vajra Que Crema Més enllà de la Saviesa. En aquest dia especial, m'agradaria compartir amb vosaltres algunes idees sobre el significat i la finalitat dels tres yanas, o sistema de tres vehicles: el Vehicle Fundacional (Theravada), el Gran Vehicle (Mahayana) i el Vehicle del Mantra Secret (Vajrayana). Avui dia, la gent sol explicar la diferències entre aquests tres com a diferències culturals, lingüístiques o històriques. No obstant això, jo crec que les tres

yanas són tres etapes cap a la curació de la ment humana o, en la terminologia del Dharma, tres passos cap a la neteja dels enfosquiments que ens impedeixen aconseguir la realització última.

El primer *yana*, el Theravada emfatitza el comportament negatiu (l'enfosquiment kàrmic) i els pensaments i emocions negatives (l'enfosquiment aflictiu) as the target of transformació. El Theravada ensenya que totes les accions i emocions negatives, com els tres verins, etc., procedeixen de l'aferrament a l'ego. Per tant, desarrelar l'aferrament a l'ego és l'objectiu principal del Theravada, i la base de tot el camí Budista de la transformació.

Segon, al Mahayana, el principal objectiu de la transformació és la fixació dualista (l'enfosquiment cognitiu). Per això, en ensenyar el Mahayana, Buda Shakyamuni va posar l'accent en la meditació de la vacuitat, o meditació més enllà de l'atenció plena, lliure de la dualitat de subjecte i objecte.

Finalment, el Vajrayana apunta directament al quart enfosquiment -l'arrel dels tres primers- per a la transformació. Aquest quart enfosquiment és el primer moviment del pensament o la primera agitació de la ment (l'enfosquiment de les tendències habituals). El camí del Vajrayana pretén transformar aquest enfosquiment mitjançant la comprensió de la naturalesa pura i bàsica de la qual sorgeix tot.

D'aquesta manera, els tres yanas formen el camí per a curar la nostra malaltia. Com a analogia, si el teu fetge no està sa, és possible que també sofreixis maldecaps. El Theravada pretén curar el mal de cap, que és un símptoma. El Mahayana cura la causa immediata, en aquest cas la malaltia del fetge. El Vajrayana va més enllà i es dirigeix a les causes més subtils i profundes de la malaltia hepàtica: diguem, la inflamació del cos. En aquesta analogia, el camí del Vajrayana consistiria a curar la inflamació a nivell cel·lular, que és la causa arrel de la malaltia i de tots els seus símptomes.

Per tant, encara que pugui haver-hi diferències culturals, lingüístiques i històriques entre les tres yanas, explicar-les únicament d'aquest mode equival a perdre per complet el sentit d'aquests ensenyaments, al mateix temps que imposen la nostra pròpia perspectiva subjectiva sobre el camí budista. No obstant això, desde la perspectiva dels *yanas*, és clar que junts formen un camí de transformació que condueix a la realització de la veritable naturalesa. Per tant, veig tots tres *yanas* com interconnectats, i igualment importants de comprendre. Tots ells tenen el seu origen de les benediccions i guia de les ensenyaments de Maha Guru Padmasambhava.

El segon punt que desitjo destacar és que cada yana es va ensenyar a un públic determinat amb un propòsit específic. En el Theravada, per a començar, es fa molt recalcamenent en la causa i l'efecte Kàrmics. En aquest context, Buda va declarar: "Jo no puc rentar les vostres accions negatives amb les meves mans, ni puc transferir-vos les meves realitzacions. Només puc mostrar-vos el camí de la transformació, i de vosaltres depèn seguir-lo o no". Aquesta era la postura de Buda en el context Theravada, perquè el seu punt principal era la importància d'assumir la responsabilitat de les pròpies accions. En aquest cas, Buda ensenyava als éssers que podien canviar i que, per tant, havien de responsabilitzar-se de si mateixos. Ens va ensenyar que podíem ser nostre propi protector o el nostre propi enemic.

En el Mahayana, es posa l'accent en la ment, la compassió i la bodhichita. Aquestes es consideren tan importants que basten per a reduir i fins i tot eliminar el karma negatiu. Per això Shantideva va escriure que només un instant d'autèntica bodhichitta podia purificar eons de karma negatiu. Això demostra molt clarament que la ment és el principal i, per tant, la compassió i la bodhichita són més fortes que el karma. Així, l'enfocament dels ensenyaments va canviar entre el Theravada i el Mahayana, perquè el públic també va canviar. Al principi, no veiem la importància de la ment i, per tant, l'atenció se centra sobretot en el comportament exterior. No obstant això, una vegada que hem practicat al llarg del camí, el paper primordial de la ment es fa evident. És llavors quan podem començar a beneficiar-nos dels ensenyaments del Mahayana sobre la transformació de la ment. El Vajrayana ensenya sobre la naturalesa de la ment, el veritable buda i les seves benediccions. Aquí, és crucial comprendre que quan diem "buda", ens referim a l'absència total d'ego i de fixació dualista, la qual cosa també significa l'absència total de karma i de pensaments i emocions negatius. Això és el que anomenem buda: saviesa innata completament il·luminada.

El Vajrayana ensenya que buda és totpoderós perquè és la veritat última i immutable. Tota la resta és relatiu i il·lusori. Per això, en el Vajrayana es fa tant de recalcamenent en les benediccions de Buda, en la seva compassió il·limitada i en la seva saviesa més enllà de la dualitat. La saviesa no dual i la compassió poden transformar-ho tot perquè són la naturalesa mateixa de la realitat. Per tant, no estem parlant de les benediccions d'una persona en particular que va viure en algun moment en el temps. Això és un complet malentès, i molt enganyós. Estem parlant de les benediccions de la veritat última.

Per tant, el Vajrayana posa l'accent en la saviesa per sobre de tot, i ensenya sobre les benediccions de la saviesa, la veritable naturalesa, que és la transformació. D'aquí

procedeix també el nom "Vajrayana": "vajra" denota la veritable naturalesa, que és indestructible, la veritat que Buda ens ha ensenyat a realitzar.. Aquest és el buda suprem, que és inseparable de tots els infinits budes del passat, present i futur, així com de tots els bodhisattvas, dakinis i deïtats del Vajrayana. Quan se sap això, es comprèn el que signifiquen les benediccions del buda.

Així, el canvi d'èmfasi d'un yana al següent il·lustra el procés de transformació: Primer, amb els ensenyaments Theravada, aprenem a responsabilitzar-nos de les nostres accions i del nostre camí. A continuació, el Mahayana ens ensenya l'important que és la ment i com transformar-la mitjançant la purificació i l'acumulació. Finalment, el Vajrayana assenyalava la naturalesa pura de la ment, la saviesa no dual.

Quan comprens el context d'aquests ensenyaments, comprens també la seva perfecta lògica. No hi ha paradoxes en el Budadharma, perquè cada ensenyament s'adapta a les necessitats dels individus, cadascun al seu propi nivell. No obstant això, quan intentem analitzar-ho tot des d'un punt de vista purament intel·lectual, sense tenir en compte l'aspecte pràctic dels ensenyaments, aquestes semblen paradoxals. Jo mateix vaig veure moltes paradoxes en el Buddhadharma en el passat, però ara he anat més enllà d'aquesta limitació, a causa de les benediccions dels meus gurus, el Dharma i les instruccions de Maha Guru Padmasambhava, i a causa de la meva devoció cap a la meva pràctica i els meus gurus. Aquesta és la combinació de condicions que necessitem per a una comprensió completa, que desitjo per a tu en aquest dia de Guru Dorjé Drolö, el Guru de la Ira Vajra Que Crema Més enllà de la Saviesa.

Amb tot el meu amor i les meves oracions,
Sarva Mangalam.

Phakchok Rinpoche